

Slovenski dom

Poština plačana v gotovini

Cena Dln 1--

Štev. 231

V Ljubljani, v petek, 9. oktobra 1936

Leto 1.

Ljubljana slavi spomin velikega kralja

Ljubljana, 9. oktobra.

Ljubljana živi danes pod vtisom tragedije, ki se je pred dvema letoma odigrala v Marseillesu, ko je zločinska roka zrušila življenje našemu velikemu kralju.

Slovenska prestolnica obhaja spomin na ta do-godek izredno občuteno: mesto je danes vse izpre-menjeno. S slaherne hiše visi žalna zastava, javna poslopja pa so razobesila državne trobojnice na pol droga. Vsaka izložba nas spominja na žalostni do-godek in nekaka grobna ter dostojanstvena tišina v mestu nas opozarja na izgubo, ki nas je zadelo na ta dan pred dvema letoma.

Delo po uradih počiva

V znak žalovanja so zaprti vsi javni uradi in delo v njih počiva. Uradništvo se je zbralo po cerkvah ter se pridružilo ostalemu meščanstvu, ki je dopoldne napolnilo božje hrame, v katerih se opravljajo žalni obredi.

V cerkvah se je zbrala tudi vsa osnovnošolska, kakor tudi srednješolska in visokošolska mladina.

Žalni obred v stolnici

Glavni žalni obred je bil v stolnici. Tu so se ob 10 dopoldne zbrali predstavniki vseh državnih in samoupravnih uradov z banom dr. Natlačenom na čelu. Žalnemu obredu so prisostvovali vsi načelniki oddelkov kr. banske uprave in skoraj vse banovinske uradništvo. Z županom dr. Adlešičem na čelu je bil zbran v stolnici celoten občinski svet z načelniki posameznih mestnih uradov ter številnim mestnim uradništvom. Dalje je žalnemu obredu prisostvovalo skoraj vse uradništvo finančne direkcije dr. Sedlarjem na čelu. Enako so bile zastopane vse ostale državne in samoupravne ustanove, kakor univerza, posamezni učni zavodi ter vse drž. institucije, ki so jih predstavljali njih šefi in uradništvo. V velikem številu so se zbrali tukaj tudi predstavniki vseh naših kulturnih, gospodarskih in prosvetnih institucij, kakor tudi zastopniki posameznih stanov in združenj.

Najštevilnejše je bil zastopan častniški zbor; prisostvovali so žalni svečanosti poleg številnih nižjih, vsi višji častniki z divizionarjem g. Nedeljko-vičem na čelu.

Žalne obrede v stolnici je opravil mestni prost g. Ignacij Nadrah ob asistenci dostojanstvenikov stolnega kapitlja.

Obredi v pravoslavni cerkvi

Iz stolnice so se dostojanstveniki podali v pravoslavno cerkev, da tam prisostvujejo žalnemu obredu. Tu je bilo zbrano številno občinstvo pravoslavne veroizpovedi. Žalne obrede je opravil pravoslavni prota Budimir Djordjevič.

Po žalni svečanosti v pravoslavni cerkvi so se predstavniki uradov podali na svoje urade in je v nekaterih uradih sledila interna komemoracija.

Komemoracije po šolah

V posameznih cerkvah je prisostvovala žalnim obredom mladina ljubljanskih šol. Po opravljenih cerkvenih opravilih se je podala mladina nazaj v šole, kjer so bile kratke interne komemo-racije združene večinoma s predavanji o pokoj-nem Viteškem kralju Zedinitelju. V ostalem je dan na ljubljanskih šolah pouka prost.

Žalna svečanost na Viču

Pred spomenikom pokojnega Viteškega kra-lja Zedinitelja bo, kakor že lani, tudi letos žalna svečanost, ki se začne ob pol 8 zvečer. K tej sve-čanosti se ne bodo zbrali samo prebivalci Viča, marveč je vabljeno k prireditvi, ki jo prirejajo viška društva, tudi vse meščanstvo. Poleg drugih žalnih prireditev, ki bodo danes zvečer, bo to ne-kaka osrednja in glavna žalna prireditev v Ljub-ljani.

Zvečer bo v mestu tišina

V znak žalovanja so za nočjo odpovedali svoje predstave vsi kinematografi ter gledališče. Enako so odpovedali svoje koncertne programe tudi javni lokali. Ljubljana bo torej ta večer zavita v ti-sino in bo na ta način tudi vidno dokazala svoja čustva ob obletnici gnusnega marsejskega do-godka.

Kdo pride na Gömbösov pogreb

Budimpešta, 9. oktobra. AA. Madjarski do-pisni urad poroča: Po dosedanjih poročilih se bo do udeležili kot zastopniki raznih vlad slavnost-nega pogreba predsednika vlade Gömbösa: Itali-janski zunanji minister grof Ciano s šefom pro-tokola Citadinijem in delegacijo 11 častnikov z generalom Graziolijem na čelu; predsednik prus-ke vlade general Göring; avstrijski zvezni kan-celer dr. Schuschnigg; in zunanji minister Schmidt, šef civilnega doma grof Orsini in delegacija 20 častnikov, ter šef civilnega doma predsednika poljske republike g. Lekovski z delegacijo čast-nikov in državnim tajnikom za vojsko, generalom Regulskim.

Vlak s posmrtnimi ostanki ministrskega pred-sednika Gömbösa je prispel na obmejno postajo Hegesalom ob 9. Po krajši ceremoniji je nadalje-val pot v Budimpešto, kamor je prispel popoldne.

Na postaji so bili zbrani vsi člani vlade, od-poslanstvo oficirjev, župan in druge ugledne osebnosti, kakor tudi velika množica. Krsto so polo-žili na katafalk, kjer jo je evangelijski škof bla-goslovil. Po županovem govoru se je spreved pre-mikal h parlamentu, kjer so krsto položili v sve-čani dvorani na oder. Škof je prečital kratko mo-litev. Popoldne bo dovoljen pristop občinstva, da izkaže pokojniku zadnje časti.

9. X. 1934 + 9. X. 1936

Dve leti nas ločita, odkar je padel kot žrtev svojega visokega poklica v službi miru naš vladar, ki je vse svoje življenje posvetil enemu cilju: državi in njeni rasti. Streli v Marseillesu, ki naj bi bili zadeli našo državo, so zadeli samo njenega krmarja. Krmar je šel, država pa je ostala. To je resnica, katere nam ne potrjuje nobena stvar močnejše, kakor raz-mišljanje o posledicah marsejskega atentata. Zločin v tujini nas je opo-zoril na to, koliko pohlepnih sovražnikov čaka na našo zemljo, o kateri so mislili, da jim bo padla v roke, ko izgine njen vladar. Druga oblet-nica smrti kralja Aleksandra I. pa priča prav o nasprotnem. Zavest ne-varnosti, ki jo je vzbudil padec vladarja, je Jugoslavijo zvezala in strnila. Močnejša, kakor kdaj prej, Jugoslavija stoji in bo stala v senci velike marsejske žrtve.

Odmevi boljševiške odpovedi nevtralnosti

Španija po sovjetskem koraku

Berlin, 9. oktobra. m. Izjave sovjetskega od-poslanca v londonskem odboru o nevtralnosti Rusije glede španske državljanske vojne so izzva-le ostre komentarje po vsem nemškem časopisju. Nekatero nemško časopisje trdi, da je sovjetska vlada, ki bi do sedaj neoprestano pomagala z vse-mi vojaškimi in propagandnimi sredstvi boljševiški vladi v Madridu. »Bürsen Zeitung« med dru-gim poroča, da imajo pretne sovjetske vlade za cilj to, da prestrašijo zapadne evropske vlade.

Ker se tiče odmeva po drugih državah, je treba omeniti zlasti Francijo. Francija je zaradi izjave sovjetske vlade prišla v silno neprijeten položaj, ker bo zdaj morala ugoditi francoskim komunistom, ali pa razbiti ljudsko fronto. Do zdaj se je Francija lahko izgovarjala, da ne more po-magati španski vladi, če je nevtralna celo boljševiška Rusija. Zdaj bo pa Rusija odkrito začela pomagati španskim socialistom in komunistom in bo zato tudi Francija prišla na težko razpotje. —

Nova Španija ostane neokrnjena

Burgos, 9. oktobra. o. General Franco, pogla-var španske nacionalistične vlade je izjavil za-stopnikom tujega tiska, da je njegova vlada trdno odločena braniti in ohraniti nedotakljivost in ne-okrnjenost španskega ozemlja. Vsi glasovi o tem, da nameravajo nacionalisti odstopiti kake dele španske zemlje tujim velesilam, so izmišljeni in neresnični. S tem hočejo samo nacionalistom škodovati.

London, 9. oktobra. o. Po zadnjih vesteh iz Španije je položaj v Madridu težak. Očitno se vidi, da vladi ne bo mogoče več dolgo držati prestolnice, če se ne zgodi kaj čudežnega. To zlasti zaradi tega, ker ogroža nacionalistično brodogradnjo tudi Barcelono in Valencijo.

Včeraj popoldne bi bil kmalu ubit predsednik španske vlade Largo Caballero, ki se je vračal s fronte pri Aranjuezu. Njegov avto je zasledo-valo nacionalistično letalo ter metalo bombe, tako da je Caballero moral pobegniti iz avtomo-bila in se skriti pod neki most.

Sevilla, 9. oktobra. Tukajšnja radijska postaja poroča, da so začeli iz Madrida odstranjevati z vsa naglico vojaški material v Valencijo. Madrid-ski list skrajne levice »El Mundo Obrero« piše odkrito, da je Madrid izgubljen, če beli ne bodo najdalje v osmih dneh poraženi.

Nacionalisti poročajo

Burgos, 9. okt. m. Nacionalistični krogi trdijo, da so njihove čete prodrle v Naval Carnera in da so predhodne čete v ostri bitki, ki se je odigra-vala 16 km od mesta, premagale milico ljudske fronte in jo pognale v beg. Naval Carnera leži samo 32 km pred Madridom.

Madrid, 9. oktobra. AA. Reuter: Vladne čete so izpraznile Navalperal, ki je 60 km severoza-padno od Madrida in so se umaknile proti Las-nasu. Uporniki so bombardirali Navalperal tekom cele noči. Prav tako kakor pri Toledu so se tudi tukaj vladne čete morale umakniti veliki pre-moči topništva in letalstva upornikov.

Vesti od 9. oktobra

Policija s tanki je v Parizu izpraznila tovarno čokolade, ki so jo imeli delavci zasedeno štirinajst dni. Policija je s tankom vlomila vrata in je bilo več delavcev in stražnikov ranjenih. Radovedni smo, kaj bo na tako ravnanje francoske sociali-stične vlade rekel levičarski tisk.

Komisarja za težko industrijo Piatakova so v Moskvi aretirali. Uradno potrjujejo tudi aretacijo Radeka zaradi zveze s trockisti.

Cvetje za na Oplenac je poslal bolgarski kralj Boris.

Bivši francoski finančni minister Anatol de Monzie je včeraj jutraj prišel z Dunaja v Bel-grad. Imel je nekaj važnih posvetovanj.

Sredi morja gori holandski parnik »Svanal-degondac«. Druge ladje mu hite na pomoč.

Pogajanja zaradi razmer v »Heimwehru« in za rešitev notranjih sporov, še trajajo. Do spora-zuma ni prišlo.

Italijanske čete se vračajo iz Vzhodne Afrike. Kmalu pridejo nazaj tri fašistične divizije, ki jih bodo zamenjali s svežimi bataljoni črnih srajc.

Nacionalizacijo francoske letalske industrije pripravlja pariška vlada. Dosedanja podjetja se bodo združila v pet skupin po raznih delih dr-žave. Družbe bodo likvidirale, država pa bo od-kupila material in prevzela nad polovico osnovne glavnice.

Štávka avtobusnih šoferjev v Londonu še zmeraj traja kljub sporazumu.

Romunski manevri so se začeli pred dvema dnevyoma v pokrajini Lugos.

Kaznjenci bodo delali na polju koder pri-manjkuje delavcev, po načrtu novega zakona, ki ga pripravlja litvanska vlada.

Preiskavo pri francoski Socialni stranki, po-litični organizaciji bivših »Ognjenih križev«, je včeraj izvršila francoska vlada, ki sicer tako skrbi za socialnost in svobodo.

Konferenca o nevmešavanju v španske za-deve se zaradi nepričakovanega koraka ruske vlade začne danes v Londonu.

Spor med Judi in Arabci se more urediti le sporazumno med obema narodoma in pa, če pride Palestina pod mednarodno nadzorstvo, tako se glasi ena izmed resolucij na kongresu angleške delavske stranke.

Eskontno mero za menice je znižala franco-ska narodna banka od tri na dva in pol odstotka.

57.359 milijonov frankov zlate podlage ima francoska narodna banka, to se pravi, da znaša zlato kritje 60.47 odstotka.

Maršal Franchet d'Esperey je priredil včeraj kosilo na čast jugoslovanskemu vojnemu ministru generalu Mariću.

Gömbösov naslednik bo po vsem videzu so-deč dosedanjí namestnik predsednika vlade Da-rany. Grof Bethlen in Tibor Eckhardt sta sodelo-vanje v koncentracijski vladi odklonila.

Za prost izvoz orožja v Španijo poziva glavni odbor belgijske socialistične stranke francosko, angleško, rusko in belgijsko vlado, češ, da Ita-lija in Nemčija že tako in tako kršita nevtralnost.

Italijanski zun. minister Ciano gre v kratkem v Berlin. Dan odhoda še ni določen. V Berlinu bo imel pogajanja s Hitlerjem in nemškimi zunanjim ministrom.

Nezgodljiv celulooid je začela izdelovati neka tovarna v Milanu. Nov izum se imenuje rodoid in je popolnoma varen pred ognjem. Tudi ne poru-meni. Uporabljali ga bodo za nekatere sestavne dele pri letalih, pri plinskih maskah in podobno.

Potovanje po vsej Turčiji bo nastopil prihod-nji teden predsednik turške republike Kemal Atatürk.

Zadnji sultanov veliki vezir Tefvik paša je umrl včeraj v starosti skoraj 100 let v Carigradu.

CSR ni treba kolonij, kakor je trdil del an-gleškega časopisja, češ, da je češka vlada prosila Anglijo, da bi smela poslati oddelek svojih kolo-nistov v angleško Kenjo.

Sporazum med Italijo in Jugoslavijo ter lo-gično tudi med Italijo in Malo zvezo napoveduje praški »Večernik«.

Alganski vojni minister je dospel včeraj v Prago iz Moskve. Njegov prihod je v zvezi z do-bavami orožja za algansko vojsko.

Francoski komunistični zbori, ki bi jih mo-ralo biti v nedeljo po vsej Franciji 120, so po na-redbi notranjega ministra Salengroja zaradi reda in miru prepovedani.

Odpoved nevtralnosti v španskih zadevah, ki jo je včeraj dala Rusija, smatra evropsko časo-pisje za boljševiški ultimatum, ki bo škodil po angleškem mišljenju zlasti vladi Leona Bluma.

Položaj tržaškega škofa dr. Fogarja, ki na-stopja za obrambo slovenskega jezika v cerkvi, je omajan, kakor pišejo hrvatski listi.

Zaroto proti USA so odkrili na Filipinih. Za-rotniki so hoteli oklicati samostojno državo.

Boj proti draginji je začela berlinska mestna uprava, ker so špekulanti začeli zviševati na zimo cene živeža.

90% ameriških delavcev bo glasovalo za Roosevelta, tako je izjavil predsednik ameriške strokovne zveze William Green. Vseh glasov bo okrog 8 milijonov.

»Državno kmečko mesto« se bo odslej imeno-val Gosler, ki je uradno središče nemškega kme-tijstva.

Novi italijanski državni podtajnik za vojsko je general Pariani, ki je bil imenovan po odstopu dosedanjega podtajnika generala Baistrocchia.

Cena srebru raste, kakor so opazili včeraj na dunajski borzi.

Poljedelski popis vsega sveta bodo na pobudo Mednarodnega poljedelskega zavoda v Rimu iz-vršile vse države na zemlji leta 1940.

Hitlerjanska organizacija v Ljubljani

Dva oddelka: špijonažni in propagandni

Ljubljana, 9. oktobra.

Kaj pogosto čitamo v inozemskih listih, kako spretno in podrobno propagandno in špijonažno organizacijo je razpredla hitlerjevska Nemčija v vseh mogočih državah Evrope in celo Amerike. Ko napeto čitamo poročila tujih dopisnikov, se pač marsikdo od nas ne zaveda, da je ta propaganda in špijonažna akcija razpredena tudi okrog nas po Jugoslaviji in da sega tudi v našo belo Ljubljano.

Zavedali se moramo torej, da je vsaka stvar, ki se zdi nemškimi plačancem važna, se istega dne servira pred vsemogočnim inženierjem v Belgradu, ki ima nemški »protektorat« nad vso plačano nemško-propagandno in špijonažno družbo v Jugoslaviji.

Vse udejstvovanje nemških nacionalistov v Jugoslaviji je razdeljeno na dva dela in sicer v špijonažni in v propagandni del. Eni in drugi pa so navadno člani »nemškonacionalne organizacije« v inozemstvu.

Kar se tiče špijonaže, moremo o njej reči, da je vedno bila, in je bo. Svar oblasti je, da tako delovanje naših in priseljenih Nemcev nadzirajo in preprečujejo. Druga je pa stvar z nemško propagando. Često se namreč ta propaganda vrši pod plaščem najhujše lojalnosti. Saj je znana stvar, kako je bilo z mariborskim Kulturbundom. Dasi smo vsi vedeli za način njegovega delovanja za njegove cilje in namene, si ga nobena oblast ni upala razpustiti. Šele sedanjí ban dr. Načič in notranji minister dr. Korosec sta z energično potezo pokazala ljudem Nemcem, da hočemo biti na svoji zemlji svoji gospodje.

Odkar je razpuščen Kulturbund in odkar so oblasti prenapetimi nacijem stopile malo na prste, se je položaj dokaj spremenil. Poluhitli so se in povprečen opazovalec bi mislil, da je nemško propagandno delo pri nas zamrlo. Kakor rečeno, je to samo na videz. V resnici je nemška propaganda v naših krajih živahnejša kakor kdaj poprej.

Njihova pravila -

Vzemimo samo Ljubljano. Sredi Ljubljane živi nek gospod inženier, ki je bil svoj čas tudi v Nemčiji. Je pa menda naš državljan in tako si lahko marsikaj privoščijo, češar bi si kak rajhovski odposlanec, ki bi se tu naselil, ne mogel. Očitno je prav ta gospod vodja hitlerjanske organizacije, ki se razvija v Ljubljani. Organizacija ima svoja v Nemčiji izdelana pravila, po katerih se morajo ravnati vsi njeni člani. V pravilih so med drugim določila, kakor n. pr.: Govorí vedno, povsod in dosledno nemško! Pozdravljaj nemško! Pazi posebno na to, da v vseh javnih lokalih dosledno naračš vsako stvar v nemščini!

Tragedija v jetniški celici pred sodniki

Umobolnega jetnika ubil

Maribor, 9. oktobra.

Malo je v naši kriminalni kroniki dogodkov, ki bi se dali primerjati z zločinom, o katerem je danes razpravljali mali senat mariborskega okrož. sodišča. Pred sodniki se zagovarja 23-letni Kalman Vrečič iz Vidovca, kaznjene mariborske jetnišnice, ki je usmrtil v jetniški celici v Mariboru svojega sojetnika Antona Urajnika.

Umobolni siromak med jetniki

V zaporih mariborskega okrožnega sodišča so imeli zaprtega Antona Urajnika iz okolice Rač, ki je bil obsojen zaradi tatvine na 5 mesecev ječe. Kazen bi bil odslužil dne 14. nov. t. l. Uprava jetnišnice je Urajnika spravila v skupno celico, kjer je bilo zaprtih večje število jetnikov. Ze drugga dne pa so se zglasili jetniki pri upravi jetnišnice in zahtevali, da se mora Urajnik prestaviti iz sobe, ker kaže znake očitne umobolnosti ter je bivanje z njim nemogoče. Uprava jetnišnice je potem Urajnika spravila v samotno celico. Tudi pri zdravniški preiskavi se je ugotovilo, da je jetnik slaboumen in podvzeti so bili koraki, da se izpusti iz zapore ali pa pošlje v umobolnico.

Žrtev nasilnega strežnika

Ko je bil Urajnik prestavljen v samotno celico, so mu dali za strežnika sojetnika Kalmana Vrečiča. Pazniki so Vrečiču naročili, da mora na sojetnika paziti ter mu v boleznih streei. Nekaj časa se je potem zdelo, da je vse v redu. Pazniki, ki so imeli nadzorstvo nad Urajnikovo celico, niso opazili ničesar izrednega. Zdelo se je, da obdolenec zelo pazi na umobolnega tovariša, skrbi zanj ter mu daje celo jesti. Dne 6. sept. pa je paznik, ki je patroliral mimo celice št. 47, v kateri je bil zaprt Urajnek, zaslišal iz celice neko ploskanje. Pogledal je skozi opazovalno linico ter videl, da leži Urajnek na postelji, poleg njega pa stoji njegov strežnik, ga drži z eno roko za glavo, z drugo pa ga bije po obrazu. Paznik je pozval tovariša, celico so odprli ter premestili nasilnega strežnika v drugo celico.

Smrtne posledice

Slaboumeni jetnik je kraval po obrazu od udarcev, ni pa tožil o bolečinah. Zdelo se je, da mu sojetnik ni zadal z udarci po obrazu težjih poškodb. Paznika sta ga zaradi tega pustila ležečega v postelji, pač pa je slubujoči stražar večkrat ponoči pogledal skozi linico v celico. Videl je, kako se kaznjence po postelji nemirno obrača, proti jutru pa se je povsem umiril. Ob 6 so odprli celico ter našli Urajnika na njegovem ležišču mrtvega.

Strašne poškodbe

Truplo nesrečnega Urajnika so obducirali. Preiskava je ugotovila strahovite poškodbe po vsem telesu, ki so pričale, da je prestajal umobolni siromak od svojega sojetnika pravo mučenje. Povsod je imel krvne podpludbe, deloma že več dni stare, ponekod je imel velike rane od udarcev. Na desni strani je imel zlomljene štiri, na levi pa tri zebra. Tudi prsna kost je bila strta. Lobanjo je imel počeno, po znakih sodeč pa je bila izvršena ta poškodba že nekaj dni pred smrtjo nesrečnika. Poleg tega pa je imel v možganih še svež izliv krvi, ki je nastal zaradi poškodb neposredno pred smrtjo.

Zakaj ga je mučil

Zdravniški izvid je pokazal, da je obdolenec svojega umobolnega sojetnika ves čas, ko je bil skupaj z njim zaprt, to je od 28. avg. do 6. sept., neprestano pretepal. Pri zaslišanju je Vrečič izjavil, da je Urajnika tepel, ker se je ponesljal v postelji. Priznal je, da ga je začel pretepati kar hitro, ko mu je bil dodeljen v celico. Pretepal pa da ga je vedno z golimi pestmi, tako da je svojo

Človek pa bi se močil, če bi mislil, da si člani teh določil ne upajo izvajati dosledno. Nemci ne poznajo šale: če si enkrat član organizacije, moraš brezpogojno izpolnjevati in upoštevati pravila. Za kršitve so predvidene sankcije. Ne vemo še sicer, ali je prišlo v Ljubljani že do izvršitve kakih sankcij, poznamo pa ljudi, ki se prav dosledno ravnajo po pravilih. Ze pred kratkim časom smo objavili poročilo o nekem sestanku okrog mize pred kavarno, odkoder je donel »Heil Hitler!« Pred nekaj dnevi pa se je zopet v drugi kavarni pripetilo, da si malo vinjeni nemški prenaševalci v nočnih urah niso mogli kaj, da pri zapuščenju kavarne ne bi na vso moč kričali »Heil Hitler, der zweite Golf der Welt!« Prej so zbudili seveda že primerno pozornost v kavarni.

- in njihov vodja

Kolikor se nam je posrečilo ugotoviti, se člani organizacije same in člani špijonažne družbe med seboj vedno ne poznajo. To pa radi tega, da člani špijonažne družbe lahko navadno članem nemške organizacije špijonirajo, v koliko izpolnjujejo društvena pravila. Le vodje, ki jim je zaupano vodstvo celotnega nemštva v enem mestu vedo, kje je kdo vključen. Ti vodje so navadno najzupnejši ljudje hitlerjanskih krogov v Berlinu in njihovih centralnih podružnic v posameznih državah. Kako daleč sega oblast takega »mestnega poglavarja«, nam dokazuje tudi primer, ki se je dogodil, ko so bili pri nas pred nekaj dnevi nemški novinarji.

V bližini nemških novinarjev, včasih pa tudi med njimi, se je naenkrat pojavil gospod, ki so mu morali nemški novinarji izkazati vse spoštovanje: prišel je radi tega, da nadzira s kom bodo nemški novinarji govorili, kaj bodo govorili in kaj delali. Je to sicer njihova interna stvar, je pa malo čudno, da se je ta gospod včasih časnikarski družbi kraškoma pridružil in celo jedel in pil na račun gospodov, ki so pogostili nemške časnikarje. Pri tem nam postane razumljivo, zakaj so bili nemški časnikarji v nevezanem razgovoru tako rezervirani.

Naj bo že z nemško špijonažo pri nas kakorkoli — to ni stvar javnosti — povedali pa moramo našim domačim nemškim prenaševalcem, da naša javnost ne bo dopustila, da bi Nemci z vnetim izpolnjevanjem svojih pravil sredi Slovenije izživali slovenski živelj. Vsak primer prenapetega nacističnega uveljavljanja, v katerem se more spoznati izzivanje, naj ljudje prijavijo oblasti. Dokler nacistična akcija še ni tako močno razpredena, jo še lahko zatremo. To zahtevajo naši življenjski interesi, ker pač ne bomo mogli dopustiti, da ustvarjajo ljudje, ki žive od slovenskih žuljev, pri nas državo v državi.

Med ameriškimi rojaki

Iz Semiča na Belokranjskem je bil doma Jakob Henigsmann, ki je v starosti 61 let umrl konec septembra v Pueblu v Ameriki. Pokojni je bil že 36 let zaposlen v tamkajšnjih tovarnah.

Iz Škofje Loke na Gorenjskem se je pred leti preselil v Ameriko Janez Polanc. Zadnje čase je bil v zavodu za onemogle, kjer je umrl v starosti 72 let. Doma v Škofji Loki mu živijo še žena, sin in hčerka.

Sreca je obiskala Karolino Pičman, ki živi v Chicagu. Zadelo je v loteriji lepo vsoto 700 dolarjev. V zadnjem času je to že druga Slovenka, ki je imela tako srečo.

Rojenice so obiskale družino Martin Meh v Milwaukee in jo obdarile s hčerko.

Iz domovine se je vrnila v Cleveland Doroteja Striša. Po svojem povratku v Ameriko je dejala, da tudi v domovini ne žive bogve kako dobro.

Prvo nagrado za najlepše okrašene avtomobile je dobil slovenski cvetličar James Slapnik v Clevelandu. Tudi prve nagrade v korakanju so dobili Slovenci in Slovenke.

Janez Škol, doma nekje od Rakeka na Notranjskem, je umrl v Johnstownu. Zapušča več odraslih otrok.

Novo pogrebniško društvo je odprl v kraju West Allis slovenski pokoj Edvard Nemanč. Slovenec bo sedaj tudi pokopal Slovenec.

Na berlinski olimpijadi je nastopila tudi Slovenka Ana Govednik, in sicer kot plavalka. Ko se je sedaj vrnila v Ameriko, pravi, da bo odslej naprej nastopala kot poklicna plavalka.

Za podpredsedništvo slovenskega oddelka, ki dela za izvolitev predsednika Roosevelta po vseh Združenih državah Severne Amerike, je bila imenovana Marija Prislund.

Umrli je v Youngstownu Slovenka Elizabeta Rozman, doma iz Selg pri Toplicah na Dolenjskem. Stara je bila 48 let in je 32 let preživela v Ameriki.

Nekdanji oskrbnik na gradu Ponoviče Gregor Skubie je sedaj umrl v starosti 83 let v Forest City. Doma je bil iz Litije.

Za sirotišnico v Šmihelu na Dolenjskem so do sedaj nabrali tudi ameriški Slovenci precejšnjo vsoto 369.72 dolarjev. Razen nekaj darov, ki so jih zbrali zadnje dni, je bil že ves denar poslan na Dolenjsko. To je lepa vsota okoli 30.000 Din.

Nove cene parketom?

Ljubljana, 9. oktobra.

Precej gibanja je zadnje dni nastalo med izdelovalci parketov. Predvsem ugibajo o vplivih razvrednotenja inozemskih valut na njihove izdelke. Večina izdelovalcev parketov se je izjavila za to, da se naj dvignejo cene parketom. Da se končno veljavno o tej zadevi dogovorijo, so sklicali parketni izdelovalci za danes popoldne k »Levici« stanek, na katerem bodo pretresali vprašanje dviga cen svojim izdelkom. Težnja parketnih izdelovalcev po zvišanju cen se nam zdijo vsekakor malo čudna, ker se pri nas vrednost denarja ni v ničemer spremenila, ravno tako pa se tudi ni spodražile delavske moči ali surovine.

Za oživiljenje našega gospodarstva

Razpis 20 milijonskega posojila mesta Ljubljane

Ljubljana, 9. okt.

Gospodarstvo našega mesta je v veliki meri odvisno od poslovanja mestne hranilnice, ki je po višini vlog naš največji denarni zavod. Imel je v dobrih časih pred krizo leta 1931 skoro pol milijarde vlog, pa je še danes v njem za 380 milijonov omanjev vlog ter je tako po višini vlog prvi slovenski zavod. Zavod je moral zaradi odloka vlog leta 1932 poslužiti se zaščite proti vlagateljem ter je od začetka leta 1933 naprej izplačeval vloge v omejeni višini po uradni odobreni lestvici. Toda sedaj gre za mobilizacijo zavoda, ker mora zavod postati zopet mobilan, kar je v interesu vsega našega gospodarstva in posebej v interesu mestne občine ljubljanske.

Za mobilnost Mestne hranilnice

Mobilnost zavoda se da doseči le tako, da se mobilizirajo aktivne postavke. Med temi ni mogoče misliti v sedanjih časih na povečano izterjevanje dolgov pr posameznikih — dolžnikih zavoda. Pač pa je mogoče mestni občini, ki je eden največjih dolžnikov zavoda, vrniti del dolga v gotovini. Zaradi tega bo tudi mestna občina ljubljanska najela pri Državni hipotekarni banki posojilo v znesku 30 milijonov Din in sicer na 15 let po 7% obresti, kar je razmeroma ugodno. Res se sicer s tem breme mestne občine ljubljanske poveča, ker plačuje sedaj mesto za svoja posojila pri Mestni hranilnici samo 6%, toda za vpsostavo likvidnosti mestne hranilnice mora mesto tudi nekaj žrtvovati, saj je mestna občina moralno obvezana držati mestno hranilnico, poleg tega pa mestna občina itak jamči z vso svojo davčno močjo za ta svoj zavod.

Vpis z vlogami Mestne hranilnice

Na ta način bo prišla Mestna hranilnica do znatne gotovine, ker bo mestna občina donos tega posojila porabila za vrnitev svojega dolga pri Mestni hranilnici. Poleg tega pa bo Mestna hranilnica razbremenjena s tem, da se bo lahko del vlog pri njej pretvoril v mestno obligacijsko posojilo. Kajti novo 6% obligacijsko posojilo, ki ga razpisuje mestna občina, se bo lahko vpisovalo z hranilnimi knjižicami ter tekočimi računi pri Mestni hranilnici. Da se bodo vlagatelji radi poslužili te možnosti, je gotovo, saj se jim nudi

višja obrestna mera, poleg tega pa možnost izžrebanja v najkrajšem času in pa možnost lombarda pri denarnih zavodih, kar je drugačnega pomena, kot pa n. pr. sedaj prodaja knjižic in drugih terjatev.

Zanimanje za vpis v gotovini

Poleg tega je pričakovati tudi velikega zanimanja in vpisov v gotovini. Kajti pri obrestni meri 6 odstotkov in emisijem tečaju 97 je ta papir gotovo privlačen, zlasti še, ker dobe podpisniki izplačane do prvega kupona plačane 4 odstotne obresti. Poleg tega je treba upoštevati dejstvo, da uživa podoben papir mestne občine 6 odstotno obligacijsko posojilo iz leta 1927 veliko zupanje. Kajti mestna občina ni šla po poti drugih dolžnikov ter je vedno v redu in z največjo točnostjo izplačevala zapadle obroke in izžrebanne obveznice. Tako je mestna občina lastnik tega posojila izplačala do danes, torej od 15. sept. 1928 do 15. septembra 1936 na obrestih 4.694.550 dinarjev, na glavnici pa 5.155.000 din, tako da znaša dolžna glavnica le še 6.840.000 din, na obrestih pa ima občina plačati do konca leta 1936 še 6.685.000 din, točno kot določa amortizacijski načrt, katerega se je doslej vedno držala.

Za gospodarsko obnovo

S tem posojilom se bo položaj mestne hranilnice vidno izboljšal. Kajti njen položaj je drugače prečiščen. V kolikor je imela izgub, so te izgube odpisane iz tekočih dohodkov zavoda. Zaradi kmečke zaščite zavod tudi ne bo trpel, ker ima razmeroma malo kmečkih posojil, skupno le 11.38 milj. din, kar je malo v primeri s skupnim stanjem vlog. Če upoštevamo z novo ureditvijo kmečkih dolgov nastali položaj, potem bo zavod odpsal največ četrtino tega zneska v breme svojih rezervnih skladov. Zavod ima pa tako velike rezervne sklade, da je ta odpis brez kakršnekoli večje škode mogoč. Kajti javne rezerve po stanju na koncu leta 1935 so znašale celih 18.733.000 din. Tako bodo imela prizadevanja občinske uprave z županom g. dr. Adlešičem na čelu uspehi in bo položen prvi kamen za gospodarsko obnovo našega mesta.

Dosedanji predvpisi

Da je zanimanje za novo posojilo res znatno, dokazujejo tudi že predbeležke na to posojilo, ki so dosegla veliko vsoto 3.278.000 din.

Celje bo gradilo delavski azil

Celje, dne 8. okt.

Sedanjí mestni svet si je nadel predvsem zelo važno in hvalevredno nalogo — reševanje pretehtih dnevnih socialnih vprašanj. V ta namen je kupil v Medlogu bivše Kvaternikov posestvo in spremenil glavno poslopje v mestno zavetišče, ki že služi svojemu namenu. Druga točka iz socialnega programa sedanjega mestnega sveta je bila gradnja delavskega azila, v katerem bi dobili prostor Borza dela, azil za moške in ženske ter javno mestno kopališče. Občina je sklenila, da je pripravljena zgraditi delavski azil in dati brezplačno na razpolago primeren prostor v najlepšem delu mesta pod pogojem, da ga Borza dela na raz-

pologo 2.000.000 din brezobrestnega posojila. Treba je bilo mnogo poti in intervencij, da je stvar dozorela. Končno je danes prispela iz Belgrada vesela vest. Minister g. dr. Miha Krek je namreč brezavil županu g. Mihelčiču, da je osrednji urad za pospeševanje dela v Belgradu dovolil mestni občini celjski 2 milijona din brezobrestnega posojila za gradnjo delavskega azila. Tako je končno rešeno tudi to vprašanje in upamo, da bomo mogli kmalu sporočiti, da se bo začelo z gradnjo toliko potrebne socialne ustanove. Če poudarimo samo okolnost, dase nahaja na teritoriji OUZD v Celju približno 14.000 delavcev, potem spoznamo, kako potrebna je bila ta akcija za Celje.

Potreba ceste ob meji

Dolnja Lendava, 8. oktobra.

Kobilje leži v zelo velikem kotu lendavskega okraja. Kadar hočejo Kobiljani v Lendavo po opravkih z vozom, morajo napraviti velik ovinek, ker morajo iti skozi Dobrovnik, od koder vodi banovinska cesta naprej proti Lendavi. Sedanja pešpot proti Kobilju oziroma kolovoz, ki je v zelo slabem stanju, naj bi se popravila in bi se na tem mestu zgradila občinska cesta I. reda, kar bi zmanjšalo ljudem iz obmejnih krajev vzdolž državne meje za precej kilometrov. Nova cesta naj bi vezala Kobilje z Žitkovi in bi se tako ta cesta kot zveza severnozgodnjih obmejnih krajev označila kot hipotenuza na dosedanjí kateti tega trikotnika, po katerem se sedaj vrši vse vozni promet. Ker bi nova cesta vodila par sto metrov vstran od državne meje, približno v isti razdalji kakor je sedanja cesta Lendava—Genterovci—Dobrovnik, ni nobenega zadržka od strani državnih obmejnih organov. Zgradba te ceste je že stara želja Kobiljanov in drugih krajev, ki uravnavajo svoji promet skozi Kobilje. Upamo, da bo ta želja teh obmejnih vasi našla pravo mesto pri oblasti in bo končno postala dejstvo, kar bi bilo želeli tako iz nacionalnih, strateških in pa gospodarskih vidikov.

Izjava avstrijskega finančnega ministra:

Avstrija ne bo razvrednotila šilinga

Dunaj, 9. oktobra. m. Sinoči sta avstrijski finančni minister Draxler in predsednik avstrijske narodne banke dr. Kienbock sprejela domače in inozemske časnikarje ter jim pojasnjevala avstrijski finančni položaj z ozirom na številna razvrednotenja narodnih valut v zadnjem času. Izjava, ki jo je avstrijski finančni minister podal, je bila kratka in jasna ter je njeno jedro v tem, da avstrijska vlada ne more pa tudi noče razvrednotiti Finančni minister je tudi poudaril, da bo Avstrija ostala zvesta sedanjemu odnosu med šilingom in zlatom. Bivši finančni minister in sedanjí predsednik avstrijske narodne banke dr. Kienbock je pa časnikarjem pojasnil razloge, zaradi katerih avstrijska vlada ne more pa tudi noče razvrednotiti šilinga. Kienbock je poudaril, da je Avstrija prebolela zaradi inflacije po svetovni vojni toliko obuboženosti, da novega razvrednotenja ne bi mogla prenesti. To pri večini drugih držav, ki so razvrednotile svoje narodne valute sploh ni bil slučaj ali pa vsaj ne v toliki meri. Za tem je dr. Kienbock časnikarjem pojasnil, da avstrijski uvoz prihaja povečini iz držav, ki dosedaj niso izvršile razvrednotenja. Obračunavanje bo v glavnem ostalo v dolarjih in funt šterlingih. Zaradi takih okolnosti bo Avstrija šla dalje po svoji sedanjí poti, kajti to pot velejajo gospodarske potrebe. Merodajni činitelji, ki vodijo usodo Avstrije, so prišli do sklepa, da ne smejo stopiti na pot razvrednotenja. Ta njihov sklep je končnoveljav. Dr. Kienbock slednjič poudarja še to, naj teh izosebnosti iz drugih držav pred samim razvred-

notenjem valut dajale slične izjave, toda v teh državah so okolnosti čisto drugačne.

Dvig ameriksanske trgovine pod Rooseveltovo vlado

Newyork, 9. oktobra. V svojem govoru, ki ga je imel včeraj v Mineapolisu zun. minister Hull, je navajal, da kritika republikanskega kandidata Landona o trgovinski politiki Roosevelta ne drži. Rooseveltova politika dvostranskih trgovinskih pogodb bo šele na mednarodnem gospodarstvu polju morala preživeti svojo preizkušnjo. Vost ameriškega izvoza je od 1600 milijonov dolarjev v letu 1932 pod Rooseveltovim predsedovanjem sedaj narasla na 2280 dolarjev. To naraščanje se trajna. Izvoz poljedelskih proizvodov je pod Hooverjevimi predsednikovanjem padel z 1693 milijonov dolarjev v letu 1929 na 682 milijonov dolarjev v letu 1932. Odkar pa je na vladi Roosevelt, se vrednost izvoza poljedelskih proizvodov zmeraj veča. Vse nadaljni ugoden razvoj pa je odvisen od tega, če se bo ohranil mir na svetu.

Belgrad, 9. okt. AA. Na predlog predsednika vlade in zunanjega ministra se z ukazom kraljevega namestništva z dne 30. sept. t. l. ustanovi poslaništvo kraljevine Jugoslavije v Stockholm.

Sofija, 9. oktobra. m. V Plovdivu se pripravljala velika razprava proti 27 osebam, ki jih je državni tožilec obtožil zaradi prevratniških nakan.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, petek, 9. oktobra: Dionizij.
Jutri, sobota, 10. oktobra: Francišek.

Galopne in kasaške dirke priredi Kolo jahačev in vozačev dne 11. oktobra na vojaškem vežbališču Fužine pri Ljubljani. Začetek ob 14. uri.

V sredo ob štirih popoldne je umrl akademik Grabar Geza. Rodil se je v Slovenski Krajini in je dolga leta živel trnjevo življenje po ljubljanskih srednjih šolah in končno na univerzi. Pokojni je bil vzor katoliškega prosvetnega delavca, kar je dokazal kot član kat. ak. dr. »Zarjec«, v katerem je bil član vseh let, odkar je študiral na univerzi. Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes, v petek, ob štirih popoldne iz mrtnišnice (bolnišnice) na pokopališče k Sv. Križu.

V spomin obletnice tragične smrti blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zediničja priredila vsa vsika društva žalno komemoracijo v petek, dne 9. oktobra 1936 ob pol 20. pred spomenikom kralja Aleksandra I. na Viču v Ljubljani.

Vabim ljubljansko prebivalstvo, da se te žalne slovesnosti udeležijo in izkaže čast in udanost manj nepozabnega vladarja. — Predsednik Mestne občine: dr. Adlešič Juro I. r.

IJSZ sklicuje tem potom izredno glavno skupščino, ki se bo vršila v nedeljo, dne 25. septembra t. l. ob 17. pop. v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani, Mestni trg, s sledečim dnevnim redom:
1. Otvoritev izredne glavne skupščine;
2. Ukrepanje o spremembi pravil in pravilnikov v smislu zaključkov kongresa.

Zveza združenj gostilničarskih obrti dravske banovine v Ljubljani poziva vse članstvo, da na dan 9. oktobra, ki naj bi bil dan žalosti in posvečen spominu našega blagopokojnega in nepozabnega vladarja, ne izvaja v svojih lokalih nobene godbe.

Danes ob 4. popoldne bo v radiu prenos odkritja spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zediničju v Parizu.

Obligacijsko posojilo ljubljanske mestne občine. Na nekaterih lepkih, ki jih je mestna občina te dni razposlala v zadevi razpisane obligacijskega posojila, so pomotoma izostala imena naslednjih treh zavodov, ki so tudi pristopili k sodelovanju ob podpisovanju posojila, in sicer: Zadruga hranilnica, Vzajemna posojilnica in Splošno jugoslovensko bančno društvo d. d., po-družnica v Ljubljani. Tudi pri teh se lahko podpisujejo obligacije pod istimi pogoji, kakor pri drugih zavodih, ki so navedeni v lepkih.

Za intimitne komorne koncerte, za razna predavanja itd. je izredno primerna mala Filharmonična dvorana v I. nadstropju Filharmoničnega posojila. Dvorana ima nad 150 udobnih sedežev in kakih 130 stojišč v petih vrstah, izmed katerih je vsaka naslednja višja od sprednje, tako da je mogoče iz vseh lep in nemoten pogled na koncertni oder. Ponedeljkov koncert obsega dela za godalni orkester in čembalo, dalje dela za sam godalni orkester ter eno predigro za klavir in klavir in godalni orkester. Na tem koncertu imamo dva gosta, in sicer nastopi francoski klavirski virtuos Fernand Gerlin na čembalu, ki ga pripelje s seboj iz Pariza, vse točke bo dirigiral mladi bolgarski skladatelj in dirigent Bojan Ikonov, ki živi stalno v Parizu. Na koncert opozarjamo, da se bo 15. in 12. in 10. Din. stojišča po 5 in 3 Din. so v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

II. Prosvetni večer, ki bo danes ob 8. v vrandin dvorani hotela Union, je posvečen koroškim Slovincem kakor smo si v zadnjem Finžgarjevem predavanju ogledali značaj Gorenjca, tako nam bo g. dr. Janko Arnež danes zvečer orisal Korošca. Mehkoba koroškega značaja se predvsem kaže v koroških narodnih pesmih. Zato bo njegovo predavanje prepleteno tudi s koroško pesmijo. Na sliki pa bo pokazal gospod predavatelj šege in običaje ter nošo koroških Slovincov. Tudi v tem namreč odsevajo značilnosti značaja. Pokažimo z lepoto udeležbo na predvečer obletnice plebiscita, da je v naših središčih še odprta rana, ki velja slovenskemu delu Koroške. Predprodaja vstopnic: Prosvetna zveza, Miklošičeva cesta 7. — Sedeži 3 Din, stojišča 2 Din, za dijake 1 Din. Celoletni abonma za katerikoli poljuben sedež 40 Din.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

DRAMA

Začetek ob 20 uri

Petek, 9. oktobra: Zaprtlo.
Sobota, 10. oktobra: Kralj Lear. Red A.
Nedelja, 11. oktobra: Florentinski slammnik. Izven.
Ponedeljek, 12. oktobra: Zaprtlo.

OPERA

Začetek ob 20 uri

Petek, 9. oktobra: Zaprtlo.
Sobota, 10. oktobra: Dvojno knjigovodstvo. Premierski abonma.
Nedelja, 11. oktobra: Ob 15. Madame Butterfly. Izven. — Ob 20. Lucia di Lammermoor. Izven.

Mariborsko gledališče

Petek, 9. oktobra: Zaprtlo.
Sobota, 10. oktobra ob 20: »Prva legija. Premierski bloki.
Nedelja, 11. oktobra ob 20: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski.

Gledališki abonente in lastniki blokov imajo pri gostovanju ljubljanske opere, ki bo prihodnji torek, 50 odstotkov popusta. Ker je zanimanje za to opero veliko, se pobrigajte za vstopnice.

»Prva legija« na mariborskem odru. V soboto, dne 10. t. m. bo premiera po vseh velikih odrih z največjim uspehom igrana in prav učinkovita drama iz jezuitskega življenja »Prva legija«. Ameriški pisatelj Lavery je v tem delu z veliko odskočno spretnostjo orisal jezuitski kolegij v nekem velikem mestu ameriških Združenih držav, življenje v njem, borbe, srčna in umska trenja jezuistov. Režija je v rokah novega režiserja Petra Maleca, ki igra tudi veliko vlogo rektorja. Razen njega se nastopijo Kosič, Gorinski, Grom, Blaž, Verdonik, Košuta, Nakiš, P. Kovič, Borko in mali Mohor.

Prva ponovitev Cankarjeve prav dobro uspele igrane »Pohujšanje v dolini šentflorjanski« bo to nedeljo zvečer. Delo je zelo zanimivo zrežirano in inscenirano ter bo nedvomno ugajalo tudi nedeljnim obiskovalcem gledališča.

Naročajte in širite

»Slovenski dom!«

Ljubljanska drama:

Florentinski slammnik

Komedija »Florentinski slammnik« (drama): Nonancourt, vrtnar (Kralj); Helena, njegova hči (Severjeva); knjigovodja Tardiveau (Bratina); salonski lev Achille (Drenovec).

Ljubljana, 8. oktobra.

Po resnem, visoko-umetniškem repertoarju treh prvih premier je dramsko gledališče sredi uprizorilo »Florentinski slammnik«, komedijo Eugena Labiche-a v petih dejanjih. Za splošno označbo veseloigranja je treba poudariti na pomoč francoskega filozofa Bergsona, ki v svoji biološko-filozofski knjigi »Smeh« razlaga osnovno o tem predmetu. Važno je predvsem drugo poglavje, ki govori o situacijski in besedni komiki. Del poglavja pa posebej govori o tretjem tipu komike položaja in se izrecno nanaša na »Florentinski slammnik«. Komiko to veseloigro primerja namreč s snežno kepo, ki se sproži ob najmanjšem povodu, raste in se veča ter postane končno plaz. Isto je z vzbujanjem smeha. Mnogo svetovnih komedijskih zgradenj na tem preprostem načelu (Don Quihote v nekaterih scenah). Plaz more dreviti premočrno ali v krogu. To zadnje je višek komičnosti in dosega umetniško višino. Ta slučaj imamo v neslovesnem delu. Smeh ima tudi svojo socialno plat, je človeški dobrotnik. O tem govori drugi veliki prijatelj in poznavalec Labiche-a Emile Augier v predgovoru k zbranemu delu.

Židje prodirajo tudi v Ljubljano

Ljubljana, 9. oktobra.

Ko so se morali številni židje iz Nemčije razpeti na vse strani sveta, tudi Jugoslaviji ni bilo prizanešeno. Gotovo so bili že prej s strani svojih »jugoslovanskih kameradov« poučeni o paradižu, ki vlada za žide v Jugoslaviji.

Z zadovoljstvom pa smo lahko opazili, da silijo židje predvsem v južne kraje naše države in da v Sloveniji svoje podjetnosti ne morejo tako razvijati. Mislili smo radi tega, da se bodo židje tudi v bodoče Slovenije nekako izogibali.

To je doslej tudi bilo. Toda v zadnjem času smo opazili nek čuden pojav. Naenkrat se je znašel v Ljubljani gospod, prenatrpan iz Nemčije, z velikim kapitalom. Ta se je znal v Ljubljani tako imenito usidri, da se pod plaščem pristne »domače« firme sleka slovenski denar v — židove žepce.

Ko je bilo že tako daleč, da drugače ni moglo biti, smo pač prešli ta slučaj kot posamičen pojav, ki mu ne bomo sledili drugi. Toda kmalu se je znašel ob strani prvega žida še drugi in pred nekaj časom se je pojavil poleg teh dveh še tretji, ki se vozi po Ljubljani v svojem lepem dvosedeznem avtomobilu in pregleduje »poslovne terene«. Vsi trije gospodje se v Ljubljani gospodarsko vedno bolj uveljavljajo in hočejo, kakor vse kaže, nekako monopolizirati v svojih rokah neko uspešno podjetniško panogo.

Mi nimamo nič proti temu, če se kdo v lojalni konkurenci uveljavlja. Opozoriti pa moramo na nevarnost, ki preti domačim podjetnikom. Vzemimo samo primer avtobusnih linij: Naši marljivi podjetniki so se na vse mogoče načine trudili, da bi vpeljali kako novo avtobusno progo. Vemo, kakšne težkoče pri tem nasledajo. Dolgo je treba, predno se linija vpleje vsaj toliko, da se krijejo režijski stroški. Donasiti pa začne taka linija marsikje šele po letih. In ko so domači podjetniki z ogromnimi izgubami linijo vsaj kolikor toliko vpleli, se pojavi imoviti in morda iz Nemčije pregrta tuje postavljeno progo dva avtobusa in požanje klasice, ki ga je z velikimi žrtvami in izgubami pripravil naš domači človek. To je samo en primer pristnega židovskega udeleževanja, ki je ravno v tem svojevredno, da v javnosti ne vzbuja prav nobene pozornosti, dokler ni — prepozno.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 9. oktobra, 11.00 Prenos z Oplenez: Spominna svečanost za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. Zediničjem — 12.00 Janška v spomin (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Glas, sporod, obvestila — 13.15 Slovenske elektrone skladbe (Radio-orkoster) — 14.00 Vreme, borza — 16.00 Prenos odkritja spomenika kralju Aleksandru I. Pariza. — 18.00 Zenska ura: Kaj mora vsota žena o zakonodaji (ga. dr. Donata Capuder). — 18.30 Orgelski koncert (plošče) — 18.40 Mladina se ni smili (dr. Karel Osvald) 19.00 Cas, vreme, poročila, sporod, obvestila — 19.30 Nac. ura: Blagopokojni viteški kralj Aleksander I. Zedinič (Lavlavie iz Belgrada) — 19.50 Zanimivosti — 20.00 Rezervirano za prenos — 22.00 Cas, vreme, poročila, sporod.

Drugi programi

Petek, 9. oktobra, Belgrad I: 19.50 Koncert pevskega društva »Mokranjac« — 21.30 Beethovneve in Wagnerjeve skladbe. — Belgrad II: Kralj Aleksander I. (Svabič) — Zagreb: 20.00 Rezervirano za prenos. — Dunaj: 20.00 Laska glasba — 22.30 Violončelo — 23.10 Pevski kvartet — 0.10 Godalni koncert. — Budimpešta: 19.40 Salonski orkester — 21.00 Staro godba — 22.25 Plesne plošče — 23.30 Ciganska glasba. — Trst-Milano: 17.15 Plesna glasba — 20.40 Komorni koncert — 22.00 Napevi — 22.30 Plesna glasba. — Rim-Bari: 20.40 Nardellova opereta »Miss Amerika«, nato plesna glasba. —

komediografa. Francozi so sploh znani komiki in selonski humoristi. Njihov smeh je odkrit, pri srčen, ne pozna zahrbtnih misli in ne žali. Ni čudno, da imajo v krogu svojih literarnih veličin največjega komediografa sveta. Sponumam se pri tem, kako Francozi v svojih gledaliških naravnost gojijo komedijo. Pred nekaj leti smo imeli v Ljubljani priliko videti Comédie Française: očarujoča je bila njihova lahkost v besedi in gesti.

»Florentinski slammnik« pa ni navadna lahka komedija, ona zajema tudi globlje misli iz življenja. Snežena kepa se sproži: florentinski slammnik je šel v zubo. Mladi rentnik Fadinard mora na lov za njim, sam ne vedoč, da rešuje časi pregrešne žene, sam pred in po poroki, ko se njegova nevesta išči bratranca. Na svoji poti v krogu doživlja pustolovščine pri modistki, pri baronici, pri prevaranem možu, končno pred svojo hišo. Kot rep mu slede fasti, nevesta in gosti. Doma tudi najde florentinski slammnik, ki je njegovo poročilo dalo. Fadinard je svojo vlogo za nas na odru opravil, žena Anaida ima kloboč, enakega svojemu, četudi ni isti. Labiche je ustvaril približno sto pideset komedij, pri večini je imel sodelavca. Francoska komedija je opremljena z vsemi odskriimi efekti: manjkali ne sme lahke godbe, pevskih vložkov, ki rahlo zafrikljivo pojasnjujejo vsebino komedije, predvsem pa morajo biti tu spletki, pomoči v osehah, zamenjave, presenečenja, lišne in služabniki sploh majno važne vloge, duhovitost diči slog, iznajdljivost, mimika, oblike služijo komičnosti.

Moške vloge so igrali sledeči: Fadinard, rentnik Cesar, Nonancourt, vrtnar Kralj, Beauperthuis Daneš, Gluhi Veginer Jerman, Tardiveau, knjigovodja Bratina, Pubi Nonancourtov nečak Sancia, Emile Tavernier, poročnik Polokar, Feliks, Fadinardov sluga Pianekci, Achille de Rosalba, salonski lev Drenovec; glavne ženske vloge pa: Helena, Nonancourtova hči Severjeva, Anaida, Beauperthuisova žena M. Danilova, Baronica de Champigny Nablocka, Klara, modistka Gabriellčičeva ter Virginija, lišna pri Beauperthuisu Levarjeva. Skupinske slike kakor posamezne vloge so bile odigrane prav dobro. Saj je smeh in komedija ono polje, kjer more lasna duhovitost, fantazija, iznajdljivost igrarčeva doseči mnogo učinkov. Je pa še ena silno važna stvar pri igranju komedij: tempo. Če se ponovno spomnim onih Francozov — saj so bili nedosegljivi v izvežbanosti, urnosti v jeziku in kretnjah, a obenem vse s svojim poudarkom in lahkostjo. Gotovo bo to tudi pri naših igralcih z vigranostjo pri ponovnih predstavah.

Da so skupinske slike izpadle posrečeno, da je bila inscenacija odgovarjajoča in lepa (kakor neprimerno lepša kot so na primer one visoke gole stenel), je zasluga režiserja in inscenatorja inž. arh. B. Stupice. Pod njegovo spretno roko in z njegovim okusom je komedija doživela pri publiki popoln uspeh.

»Florentinski slammnik« je poslovenil M. Smalc.

Ko ima enkrat kapitalist progo v rokah, je vsega konec: njegovemu kapitalu ne more konkurirati noben domačin in tuje ostane usidran na svoji avtobusni liniji. Razpolaga z ogromnim kapitalom in lahko položi tudi še tako visoke kavicje. Če je morda kaj zboljšal pri prevažanju in na progi, je sicer to za potujoči svet vabljivo. Toda to še davno ni tako velika korist, kakor je na drugi strani škoda, ki je povzročena s tem, da gre denar v židovske roke in z njim vred v inozemstvo.

Kakor slišimo, se pogaja skupina treh židov sedaj za nakup koncesij avtobusnih linij na nekaterih naših najvažnejših progah. Če pade koncesija trojici res v roke, bi to pomenilo delno monopolizacijo avtobusnega prometa v židovskih rokah. Prepričani pa smo, da bomo znali slovensko gospodarstvo tudi v bodoče obdržati v domačih rokah. Ni nam treba pri tem kazati na razmere v drugih krajih, kakor n. pr. v Zagrebu, Sarajevu itd. Kdor te razmere pozna, bo vedel, da je odpor naših gospodarskih krogov proti invaziji židov in njihovega kapitala popolnoma opravičen.

Izletniški vlak Ljubljana-Jesenice

Povodom odkritja spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zediničju na Jesenicah bo vozil v nedeljo, dne 11. oktobra t. l. na progi Ljubljana gl. kol. — Jesenice izletniški vlak z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 6. uri in prihodom na Jesenice ob 7. uri 32 min. V obratni smeri bo vozil isti dan za povratek udeležencev izletniški vlak, z odhodom iz Jesenic ob 20. uri 28 min. in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 22. ur 12 min.

Oba izletniška vlaka bodela imela postanek na vseh postajah in postajališčih od vključno Skofje Loke do Jesenic in obratno.

Predavanja prirodoslovnega društva

Prirodoslovno društvo namerava letos obnoviti svoja poljudna znanstvena predavanja, ki jih je že imelo z lepim uspehom pred dvema letoma. Posrečilo se mu je pridobiti zanje vrsto sodelavcev, katerih imena jamčijo za splošno zanimivost in temeljitost predavanj.

Predavanja se bodo vršila v dvorani Delavske zbornice vsak torek ob 20. Do konca leta 1936 so na programu naslednja predavanja:

18. oktobra: Dr. inž. Kuhelj Anton, univ. doc., Jadralno letalstvo. — 20. in 27. oktobra: Dr. Hadži Jovan, univ. prof., Kako organizmi nadomeščajo izgubljene dele I. in II. (regeneracija in transplantacija). — 3. novembra: Dr. Lavrič Božidar, primarij, Transplantacija tkiva pri človeku. — 10. novembra: Dr. Kušcer Ljudevit, Naše gobe. — 17. novembra: Dr. inž. Kralj Alojzij, univ. prof., Moderni avciarski mostovi iz železobetona. — 24. novembra: Dr. Panjič Edvard, sodnik apel. sod. v p., O zdravilnih rastlinah. — 30. novembra: Adlešič Miroslav, gimn. prof., Izkustvo in hipoteza v naravoznanstvu. — 7. decembra: Tomažič Gabrijel, univ. asist., Kako raste les. — 15. decembra: Dr. Reya Oskar, priv. doc., Kako nastane vremenska napoved.

Maribor

Davčne zadeve. Davčna uprava za mesto Maribor razglasa, da so 1. oktobra dospeli v plačilo IV. letni obroki zgradnine, pridobnine, rentnine, družbenega davka, davka na neozmenjene osebe,

Od tu in tam

Včeraj se je vrnil v Belgrad iz Slovenije knez namestnik Pavle s kneginjo Olgo. Na postaji so ga sprejeli kralj Peter II., kraljevi namestniki in del vlade.

V nedeljo bodo v vrbaski banovini občinske volitve. Sodišča so potrdila 453 list, od katerih je postavila JRZ 214, Združenja opozicija 104, JNS 25, Hodjera 29, bivša HSS 15, SDK 2, zemljoradniki 14, neopredeljeni 42, meščanska 6, Ljotič 1, narodni knjiški pokret 1.

Tudi v senatu bodo z otvoritvijo novega zasedanja volitve predsedstva. Med najresnejšimi kandidati se navaja znani hrvatski senator dr. Zelimir Mažuranič, ki je bil pred leti trgovski minister. JNS pa bo postavila svojega kandidata v osebi dosedanjega predsednika dr. Ljube Tomasića. Prvega kandidata bo podpiral senatorski delovni klub, ki ga vodi dr. Sverljuga in dr. Mažuranič. Kakor znano, je imel klub senatorjev JNS spočetka veliko večino, danes pa je nima več. V JRZ ali pa v delovnem klubu se nahaja 41 senatorjev, nekaj pa jih je neopredeljenih. V celoti je 89 senatorjev.

Razvrednotenje raznih svetovnih valut je dobilo svoj vpliv tudi na naš izvoz. Edino trgovina iz Nemčije še ni prizadeta, tjakaj je Privilegirana izvozna družba poslala že okrog 300 vagonov suhih sliv. Težave pa nastajajo ob tem, da so vse države, ki so razvrednotile svoj denar, izdale obremenitve stroge odredbe, da se cene ne smejo povečati. Tako bi se naši izvozni predmeti v inozemstvu dali prav težko vnovčiti za cene, s katerimi bi bili naši ljudje zadovoljni.

Seton Watson je bil včeraj v Zagrebu ter je obiskal dr. Mačka, dr. Trumbića in župnika dr. Rittiga, pri katerem je bil tudi na večerji v družbi uglednih zagrebških javnih delavcev.

Banska uprava v Zagrebu je imenovala komisarija, ki bo izvedel volitve v Delavsko zbornico.

Včeraj je bil četrti dan kerestinskega procesa. Zaslanihi so bili ostali obtoženci, ki pa vsi zavračajo krivdo. Danes bo sodišče zaslišalo še ostale obtožence, nakar pridejo na vrsto priče, ki jih je 51. Če bo potrebno, bo sodišče poklicalo še nekaj prič, ki jih je predlagala obramba.

V Zagrebu teče zanimiv proces, ker toži gledališče igralko Nado Auer za odškodnino 30 tisoč dinarjev zaradi odpovedanega nastopa v opereti. Prvotno je sodišče igralko obdolo na plačanje te vsote, apelacija pa je to razveljavila in se mora zadeva ponovno razpravljati. Gre za nastop, katerega je igralka odpovedala baje zaradi pomankanja toalete, a je bila za tak primer obvezana plačati kazni 30.000 Din.

Zapoznele lastovisce so postale sirote. Razna društva so se zanje zavzela in jih pobirajo ter odpremljajo v Split, da jih tam izpuste zopet na svobodo. Tudi v Ljubljani so nabrali že mnogo lastovisc in jih odposlali v Split.

Dva kmeta iz okolice Zagreba sta se sprla zaradi tega, ker je eden oklevetal drugemu ženo. Preprič je rotil sovraštvo, dokler ni mož oklevetane žene postal jezikavega soseda in mu zarinil nož v srce. Morila so takoj prišli in je dejal, da mu ni nič žal, ker je bil v zaporu že večkrat in se mu je tam vedno najbolje godilo.

Varižinski obrtniki so poslali občini svojevrstno zahtevo. Hočejo, da bi občina odslaj pobirala precej visoko mitnino na vse uvožene reči in izdelke, ki jih izdelujejo tudi mestni obrtniki. Tako mislijo, da bi zaščitili svoj stan pred konkurenco z dežele, ki more prodajati svoje izdelke po nižjih cenah, ker ima manjše stroške pri izdelovanju.

Bivši poljski vojaške ataše v Belgradu, generalštabi major Jan Grudzen, je po vestih iz Varšave tamkaj umrl.

Belgrajska občina je izdala odlok, da se mora znana stara belgrajska kavarna oziroma gostilna »Albanaj« na Terazijah iz higijskih razlogov v osmih dneh porušiti.

Uzunovič in njegovi so očividno nezadovoljni z vstopom Jevtića v JNS ter se bodo o svojem nadaljnjem zadržanju posvetovali. Trn v peti so jim Jevtić, Kojić in Popović. Na tem sestanku bodo sprejeli tudi sklep, kako naj se v bodoče obnašajo v takih primerih. Zdi se, da bo med njimi prevladalo prepričanje, da v tako družbo ne bodo šli in da bo posledica tega izstop iz stranke.

Iz vrst bivših samostojnih demokratov se zaznava, da se bo glavni odbor bivše SDK sestel v Zagrebu 15., 16. in 17. oktobra zaradi izvolitve novega predsednika. Kakor smo že poročali, se na prvem mestu imenuje kot bodoči predsednik brat pokojnega Svetozarja Pribečevića, Adam. Nekateri bivši samostojni demokrati, predvsem vojvodinski, bodo v primeru, če Adam Pribečević ne bi sprejel izvolitve, kandidirali za to mesto dr. Dudu Boškovića iz Pančeva.

Bosanske reke grozijo s poplavami. Vse so narasle in se dvignile skoraj do roba. Sneži še vedno.

Čas trgatve prinaša ponavadi naraščanje števila zločinov. V Ravičanskem brdu pri Križevcih so pili kmetije mošt, Brez kake dalje predigre so si skočili v las. Prva skupina je postavila na cesto enega svojih nasprotnikov, nakar je zbežala. Le invalid Henčič ni mogel tako hitro ubirati pete za njimi. Soirazna skupina je vdrila za njim, nekdo je odargal od plota lato in z njo skočil nad invalida, ki je imel v roki sekuro. Invalid je bil urnejši, zavijtel je sekuro in napadalec razklal glavo.

Pred tremi meseci je izginila iz Zagreba nenadoma in brez sledi mlada artistinja Ljudmila Niederle. Vedelo se je, da je bila nazadnje v Vinokovcih, a od tod je izginila za njo vsaka sled. Te dni pa so v železniški gaderobi odkrili kovček, ki je ležal tam že tri mesece. Ko so ga odprli, so ugotovili, da je kovček last izginule artistinje in je bilo v njem dragocenosti za 30 tisoč dinarjev. Takoj so povprašali vse obmejne postaje, če ni morda Ljudmila odpotovala domov na Češko. Od povsod negativnih odgovorov. Zvedeli so, da je artistinja imela mladega znanca, bogataša, kar so izpričevala mnoga pisma v kovčegu. Sumijo, da gre za zločin, ker je artistinja v kovčegu pustila stvari, ki so ji bile za vsakdanji poklic neobhodno potrebne.

Na mednarodni fotografski razstavi v Zagrebu so najštevilnejše zastopani Američani. Tudi po kakovosti stoji oni na prvem mestu v družbi z Madjari, ki so sicer poslali manjše število slik, vendar so vse izredno lepe.

davka na poslovni promet in vojnice. Dne 1. novembra zapade v plačilo II. polletni obrok zemljarine.

Predavanje odličnega pedagoga. Danes popoldne ob 17. predava v slavnosti dvorani učiteljskega znameniti pedagog in naš rojak, univerzitetni profesor dr. Mihajlo Roštanher iz Brna. Danes bo govoril o metodah začetnega čitanja, jutri popoldne ob 17. pa istotam predaval o puberteti.

Kadar vlomilec sreča mrliča...

Berlinski kriminalisti se prav radi spominjajo svojčrtnega primera, ko jim je golo naključje vrglo v roke vlomilca, ki ga je policija že dolgo, dolgo časa zamažala. Vlekel je za nos ne samo policijo nemške prestolnice, marveč tudi policijo drugih večjih nemških mest. Imeli so vlomilčeve prstne odtise, v policijskih okrožnicah je bila objavljena njegova slika, imeli so tudi druge vlomilčeve podatke, a tatinskega mojstra samega nikakor niso mogli prijeti. Neprestano je spreminjal svojo zunanost, pojavljal se je sedaj tu sedaj tam, spretno je zabrisal za seboj sled in izginil. Najboljši berlinski kriminalisti so obupali, zaradi tega je bilo več policijskih uradnikov zaradi svoje »nesposobnosti« premiščevali; skratka: vlomilec ni povzročal nereda in razburjenosti samo svojim žrtev, marveč je povzročal hude zmešnjave tudi med policijskimi nastavitelji, ki so morali zaradi tega prenašati vse mogoče očitke s strani svojih predpostavljanih.

Tu, kjer je torej ves policijski aparat odpovedal, je pomagalo policiji iz neznozne zadrege

golo naključje: vlomilca je spravil naravnost v naročje policiji — mrliča.

Zloglasni vlomilec se je pred nedavnim pojavil pred visokim poslopjem sredi Berlina. V poslopju je stanoval premožen industrijalec, ki naj bi postal to noč žrtev vlomilca. Kol eleganten gospod se je vlomilec vlihtopal zvečer v stavbo, da bi ponoči izvršil svoj posel.

Ko se je polegel v stavbi hrup in ko je le še električna železnica sikala po ulici svoje zategnjeno drgnjenje, se je vlomilec spravil na delo. Brez vsake težave in brez najmanjšega šuma, kakor se za takega mojstra spodobi, je odprl vrata v prostore, o katerih je mislil, da so industrijaletovi. Toda pri tem se je zmotil: mesto v industrijaletu je vdril v prostore zdravnik, ki je imel svoje ordinacijske sobe poleg industrijaletovega stanovanja.

Mala žepna svetilka vlomilčeva je začela osvetlevali stene, ob katerih je iskal vlomilec vrednostnih predmetov, posebno seveda blaga-

no. Naenkrat nastane v sobi kratek, a presunljiv krik — in vlomilec se je zgrudil na tla.

Kaj se je zgodilo?

Svetiloba vlomilčeve žepne svetilke je za hip osvetlila človeško okostje, ki je stalo ob steni v kotu. Prizor, ko je svetiloba sredi temne sobe in skrivnostnega vlomilčevega iskanja obstala na okostju, je v prvem hipu na vlomilca, ki na kaj takega pač ni bil pripravljen, ker se ni zavedal, da je v zdravnikovi sobi, tako delovala, da je kriknil in se onesvestil.

Na krik je takoj skočil v sobo zdravnik, istočasno pa že tudi drugi ljudje, ki so vlomilca enostavno obdržali v sobi in poklicali policijo.

Nekaj minut pozneje se je pred mogočnim berlinskim policijskim poslopjem že ustavil zelen policijski avtomobil, v katerem so se vrnili stražniki iz zdravnikovega stanovanja. Privedli so dokaj elegantno oblečenega gospoda, ki je bil ves blede: najprej ga je spravilo iz ravnotežja okostje v zdravnikovi sobi, takoj nato pa policija.

Na policiji so mislili, da je to navaden tatil. Sele pri zaslišanju se je izkazalo, da jim je padel v roke tako iskani in tako prebrisani vlomilec, ki ga je brezuspešno zasledoval ves policijski aparat in ki ga je šele človeško okostje vrglo v naročje policiji.

»Poglej, ti, tale drevesa sem pa jaz zasadil!«

Din
20.000.000

V svrhu vzpostavitve likvidnosti Mestne hranilnice ljubljanske, za poživitev vsega našega gospodarstva

razpisuje ljubljanska mestna občina

po sklepu mestnega sveta z dne 19. avgusta 1936, potrjenega od vseh nadzornih oblastev

OBLIGACIJSKO

do zneska

POSOLILO

20.000.000 Din

pod sledečimi pogoji:

1. Obveznice se glasijo na prinašalca. Protivrednost se lahko poravnava ali v gotovini po Din 97.— za Din 100.—, ali v starih hranilnih vlogah oziroma vlogah na tekočih računih Mestne hranilnice ljubljanske po Din 100.— za Din 100.—.
2. Obveznice se izdajajo v izvodih po nominali Din 1000.—, Din 5000.— in Din 10.000.—.
3. Obveznice se obrestujejo po 6% letno, plačljivo polletno za nazaj. Obrestovanje se prične 15. februarja 1937. prve obresti pa zapadejo v plačilo 15. avgusta 1937.
4. Od dneva podpisa do 15. februarja 1937. se podpisnikom priznajo 4% obresti, ki se obračunajo takoj ob podpisu.
5. Obveznice se izplačujejo po zrebanju v njihovi nominalni vrednosti in sicer tako, da bodo najkasneje v 15 letih izzrebane vse obveznice. Zrebanje bo vršilo mestno poglavarstvo v Ljubljani v prostorih mestnega knjigovodstva v navzočnosti javnega notarja. Prvo zrebanje bo dne 15. februarja 1937. in nato na vsakih 6 mesecev. Prvo izplačilo izzrebanih obveznic pa bo dne 15. avgusta 1937. in nato na vsakih 6 mesecev.

V Ljubljani, dne 9. oktobra 1936.

6. Vsota, potrebna za izplačilo obresti in izzrebanih obveznic bo predvidena v vsakoletnem proračunu mestne občine ljubljanske, ki jamči za redno izpolnjevanje teh obveznosti z vso svojo premoženjsko in nepremično imovino in z vso svojo davčno močjo.
7. Javno podpisovanje posojila se prične dne 10. oktobra 1936. in traja do 10. novembra 1936. Podpisovanje sprejemajo poleg mestnega knjigovodstva in Mestne hranilnice v Ljubljani vsi denarni zavodi v Ljubljani z vsemi podružnicami, ki jih imajo po deželi; posredujejo pa podpisovanje vsi ostali denarni zavodi v Dravski banovini. Ob podpisu prijave mora podpisovatelj položiti vpisani znesek.
8. Kdaj se bodo obveznice izročale podpisovateljem, bo objavljeno v dnevnem časopisu.
9. Obveznice se bodo sprejemale kot kavcija pri vseh licitacijah mestne občine ljubljanske in njenih podjetjih po nominalni vrednosti.
10. V treh letih nedvignjene obresti in v 10 letih nevnovčene obveznice, računano od dneva dospelka, zastarajo v korist mestne občine ljubljanske.

Za mestno poglavarstvo v Ljubljani
predsednik: DR. JURO ADLEŠIČ, s. r.

Zeleni pekel

To niso bili človeški glasovi, donelo je, kakor ljubezenski klic volovskih zab. Divje kvakanje je v robatih intervalih naraščalo in popuščalo, pretresalo je ozračje, kakor da smo zabredli v predpotopno močvirje ob zabi ženitovanjski sezoni. Vprašanja in odgovori so v žabjem jeziku hreščala, kakor ogenj iz mušket, predirala tišino in dušila krike jate papig, ki so naglo letele nad nami. Morda je to bil bojni krik, morda pa je imelo to vpitje namen, da bi preplašilo naše živali. Morda pa je bilo le sredstvo, ki naj bi srca Indijancev navdalo s pogumom.

Naj je kričanje že imelo kakršenkoli namen, nam je vendar rešilo življenje.

Tigrovec je obšla genialna misel, da se je sklenil s tem rjoventjem okoristiti. Dvignil se je v stremenih in z obrazom, ki je žarel od radosti v odgovor silovito in nadvse prodirno zaživžgal.

Ves hrušč je onemel, kakor bi mignil. Toda tišina, ki je legla na gozd, je učinkovala skoraj še bolj vznemirljivo kakor pa bojno petje.

Cisto natanko sem čutil, kako so se divjaki posvetovali o tem žvižgu. Tako razločno, kakor da bi vse videl, sem vedel, da so se med seboj spogledovali in škilili okoli debel, da bi uganili sosedove misli.

Med temi sekundami brez diha je naša

usoda in naše življenje viselo na nitki. To smo vedeli. Iz teh trenutkov so se mi v spomin neizbrisno vtisnile nekatere malenkosti. Zapazil sem, da je Bee Mason potisnil svojo brado naprej, kakor hudoben pes, da je na vratu mojega meza konjska muha sesala kri in da je bil Tigrovec nujno potreben brivca.

Nisem psiholog. Se danes ne razumem tistega vedenja divjakov. Morda je bil Tigrovec pozdrav tako neskončno glasnejši, kakor njihovo lastno tuljenje, da so se zbal in mislili, da se jim bliža kako novo božanstvo. V svojih neomikanih dušah so morda temno čutili, da bi nov truš na njihovi strani čudno zvenel ob teh predirnih in resnih žvižgih. Morda so tudi potrebovali časa, da bi uredili svoje misli.

Vsekakor je bilo res, da so se začeli umikati. Začelo se je lahko pritajeno, boječe šumenje in klepetanje. Težka konica njihovega jezika se je razvezala. Skozi goščavo so sikali lahni vzkliki, ki so nam izdajali jasno, da se Indijanci umikajo na svoja prejšnja mesta.

Zasledovali so nas sicer še, toda brez groženj. Zaslišali smo spet stare, znane gibe, v katerih sta se premikali dve vzporedni vrsti ljudi, ki sta korakali komaj petdeset metrov na vsako stran ceste. Toda električna napetost se je razpršila in nismo se prav nič obotavljali, da bi to stvar izkoristili zase.

»Pesem,« je zakričal Tigrovec. »Čim glasneje, tem boljše!«

Ko se je ognjena sončna krogla sklanjala za gozdno drevje, smo s pesmijo prijezdili v taborišče.

Gonjači mežgov iz Cochabambe so zapustili svoje prostore ob ognju in začudeno strmeli v nas. Kajti s hrupnimi glasovi in z napetimi revolverji v rokah, smo prepevali staro angleško popevko »Loch lemond«. Kakor smo čutili v kosteh, so Tobajci obkolili jaso in pazili, če ni naša čuječnost kaj popustila. V spoštljivi razdalji so čepeli nemo, kakor jastrebi in niso povzročali nobenega hrušča.

Ko je nastopila tema, smo proglasili izjemno stanje. Z napetimi revolverji smo prebrskali po dva in dva ves gozd, iskali drv ter na vsakem oglu jase zakurili velikanski kres. Ker je že izpred šatora našega prijatelja gonjača plamenel mogočen ogenj, smo bili prepričani, da bodo morali preteči najmanj 50 metrov širok odprt prostor, ki je bil tako razsvetljen, kakor Picadilly v Londonu.

Urrio, ki so ga bolečine delale skoraj neumnega, si je vendar prizadeval, da bi boječo mater na gonjačevem vozu razveselil.

»Saj ni nobene nevarnosti, seniora,« jo je tolažil. »Mi smo dobro oboroženi in še preveč kreпки. V bodoče boste tudi vi potovali z našo četo.«

Dvojica nežnih rjavih oči ga je boječe gledala. Zenska se je bala za otroka in je bila zaradi njega Urriu hvaležna.

»Saj se nič ne bojim,« je lagala žena.

Urrio se je zasmel.

»Seveda se ne. Saj morate dajati dober vzgled malemu črvu, ki ga pestujete. Otrok ti pride na svet v oboroženem taboru! Ta dečko bo še general.«

Oče je sukal svoje dolge brke.

»Vojni minister bo postal,« se je bahal. Capljaje in breaje se je prebudil bodoči ljubljeneč vojnega boga, ker je nenadno začutil lakoto. Čisto nebojevita usteca so vohljala po materinih prsih, dokler niso našla, kar so iskala in se zaprla.

Urrio je odšel na svojo mrežo. »Zdaj se moramo oborožiti za noč,« je povedal Tigrovec s poudarkom. »Gonjač mežgov bi se nedvomno čutil užaljenega, če mu ne bi zaupali straže. Prav to velja tudi za naše služabnike. Ti naj stražijo v začetku, preden ležemo mi k počitku.«

»Niste si še umili nog,« je dejal poredno Urriu in postrani pogledal mene.

»Če morda nameravate vi prevzeti mojo stražniško službo, vam povem, da si to kar lepo izbite iz glave.«

»Neumnost!« je dejal Tigrovec. »Vse bomo enakomerno in pravično razdelili med sabo.«

Tako smo se sporazumeli, da bosta gonjača mežgov Suarez in Adolfo stražila vsak po eno uro med osmo in enajsto. Bee Mason, Tigrovec, Urrio in jaz pa se bomo vrstili v dveurnih presledkih in si tako razdelili ostane noči.

Urrio je poklical gonjača mežgov k sebi.